

MIDDENVELD VECHT INPERKING VAN JURIDISCHE BIJSTAND AAN VOOR GRONDWETTELIJK HOF

BRUSSEL, - Op 17 JANUARI 2017 hebben een twintigtal organisaties uit het brede middenveld (organisaties die werken rond mensenrechten, jeugdrecht, vreemdelingenrecht, tegen armoede en discriminatie...)* een beroep ingediend bij het Grondwettelijk Hof tegen de wet van 6 juli 2016 over de hervorming van de juridische bijstand.

Juridische bijstand garandeert aan mensen zonder voldoende middelen het recht op een pro Deo advocaat, die betaald wordt door de Belgische Staat. De organisaties die naar het Grondwettelijk Hof stappen, werken veelal met mensen die normaal recht hebben op juridische bijstand. Zij stellen vast dat hun doelgroepen meer moeilijkheden ondervinden om een pro Deo advocaat te bekommen.

De nieuwe wet voorziet in een grondige hervorming van de juridische bijstand:

* De toegang tot de bijstand werd ingeperkt: zelfs voor begunstigden van OCMW-steun geldt geen vermoeden meer van onvermogenheid. Zij moeten die met allerlei documenten bewijzen.

* Mensen die recht hebben op juridische bijstand moeten een bijdrage (het zogenaamd 'remgeld') betalen bij elke toewijzing van een advocaat (20 euro) en per instantie of dossier (30 euro). Dit geldt ook voor de begunstigden die recht hebben op volledige kosteloze juridische bijstand. In geval van complexe procedures kan het totale bedrag dus hoog oplopen. Men moet immers een nieuw remgeld betalen voor elk dossier en telkens als men in hoger beroep gaat.

* Het systeem van verloning voor pro-Deo advocaten werd volledig herzien. De regering gaf informatie noch garantie over het bedrag van de verloning die advocaten zullen krijgen. Advocaten die pro-Deo optreden zullen niet voor midden 2018 weten hoeveel zij betaald zullen worden voor de prestaties die zij vandaag leveren.

Dit nieuwe systeem houdt een enorme administratieve overbelasting in voor de begunstigden en voor de advocaten. De rechtzoekenden moeten nu bewijzen dat zij niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken, wat in heel wat gevallen neerkomt op het leveren van een negatief bewijs. Mensen die dikwijls al in precare omstandigheden leven moeten moeilijke stappen zetten om alle nodige documenten te verzamelen, zonder de garantie dat een advocaat uiteindelijk in hun zaak zal aangesteld worden. Als de zaak dringend is, is het risico groot dat de advocaat niet op tijd zal kunnen optreden. Steeds meer mensen geven het simpelweg op en eisen hun rechten niet op.

De advocaten worden niet vergoed voor de begeleiding en de raad die zij geven aan hun cliënten voor de stappen die zij ondernemen om een pro Deo advocaat aan te vragen. Die begeleiding houdt vaak meerdere afspraken in met de cliënt en contacten met administratieve diensten waaronder het bureau voor juridische bijstand. Naast de onzekerheid en de vermindering van de verloning in de meerderheid van de rechtstakken, zal dit alles tot gevolg hebben dat heel wat advocaten zullen ophouden om pro-Deo op te treden.

Om een voorbeeld te geven. De afdeling 'schuldbemiddeling' van het Franstalige bureau voor juridische bijstand in Brussel zag het aantal van zijn advocaten-medewerkers halveren sinds de hervorming van kracht werd, op 1 september vorig jaar. Zij overwegen nu om hun

dienst te sluiten. Dit betekent dat in Brussel geen pro Deo advocaat meer zal worden aangesteld voor mensen met schulden, die bijgevolg op zichzelf aangewezen zijn, ...

Het is niet denkbeeldig dat een gelijkaardige situatie ontstaat in de meerderheid van de rechtstakken.

Geconfronteerd met deze vaststellingen en met de concrete moeilijkheid om nog advocaten te vinden die bereid zijn om mensen pro-Deo bij te staan, besloot een twintigtal organisaties om de hervorming van de juridische bijstand aan te vechten. Verschillende onder hen dienden ook al beroep in bij de Raad van State tegen de uitvoeringsbesluiten van de wet. Die zaak is nog hangend. De behandeling van die zaak, net zoals die van de huidige zaak bij het Grondwettelijk Hof, zal verschillende maanden in beslag nemen.

Contactpersoon :

Hilde Linssen, Netwerk tegen Armoede (0474 53 69 06)

Marie Doutrepon, Progress Lawyers Network (0485 14 33 67,)

* Ondertekenaars (organisaties die partij zijn in het beroep en symphatisanten): Aimer Jeunes, Association de Défense des Allocataires Sociaux, Association pour le Droit Des Etrangers, Association Syndicale des Magistrats, ATD Quart Monde en Belgique – ATD Vierde Wereld in België, Atelier des droits sociaux, Belgisch Netwerk Armoedebstrijding - Réseau belge de Lutte contre la Pauvreté, , Bureau d'Accueil et de Défense des Jeunes, Défense des Enfants – International – Belgique – Branche francophone, Fédération laïque des centres de planning familial, Intact, Ligue des Droits de l'Homme, Luttes Solidarités Travail, Netwerk tegen Armoede, Organisatie voor Clandestiene Arbeidsmigranten, Point d'appui, Réseau Wallon de Lutte contre la Pauvreté, Service d'action sociale bruxellois, Service international de recherche, d'éducation et d'action sociale, Syndicat des Avocats pour la Démocratie, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Woman'do.